

SIOITUSOSUUSKUNTA

Vuosikertomus

2019

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	3
Hallituksen toimintakertomus	4
Tuloslaskelma	10
Tase	11
Rahoituslaskelma	13
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	14
Liitetiedot	15
Tilinpäätöksen ja toiminta- kertomuksen allekirjoitukset	22
Tilintarkastuskertomus	23
Hallintoneuvoston lausunto	24
Tunnuslukuja	25
Hallitus	26
Tilintarkastajat	26
Hallintoneuvosto	27

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli Arvo Sijoitusosuekunnan kannalta uuden brändin ja sijoitusstrategian vakiinnuttamisen vuosi. Osuekunnan arvopohjaa painottava nimi näkyä ja vaikuttaa toiminnassamme.

Tilikauden 4,1 miljoonan euron eli 19,5 prosentin tulos on hyvä osoitus hajautetun sijoitusstrategian toimivuudesta haastavassa taloustilanteessa. Salkkumme finanssisijoitukset (61 %) tuottivat edelleen hyvin. Tätä katsausta kirjoittaessa maailmantaloutta painaa kuitenkin uhka koronaviruksen leviämistä ja muuttamisesta pandemiaksi. Investointi- ja kulutushyödykkeiden tuotanto tapahtuu komponenttikohtaisesti ympäri maailmaa ja globaaliksi muuttanut yritystoiminta on herkkä tämän kaltaisille riskeille. Tulemme näkemään kevään aikana, miten tämä sekä muut epävarmuustekijät vaikuttavat eri toimialoilla. Osakemarkkinat ovat jo reagoineet voimakkaasti alaspäin, mutta koko vuoden suuntaa on vaikea ennustaa. Ensimmäiset ennusteet nollakasvun vuodesta Suomessa on tosin jo saatu.

Konsernin sijoitussalkkua tasapainottavat yli satavuotiaan osuekunnan pitkäjänteisyyden mukaisesti toteutetut sijoitukset listaamattomiin alueellisiin (19 %) ja valtakunnallisiin yrityksiin (20 %). Vuoden 2019 aikana teimme yhden uuden sijoituksen kumpaankin ryhmään eli alueellisen sijoituksen Suomen Maastorakentajat Oy:öön ja valtakunnallisen sijoituksen Pesmel Oy:öön. Molemmat kohdeyritykset ovat sijoituksemme jälkeen kehittyneet parempaan suuntaan. Tyypillisesti sijoituksen toteutumiseen johtavat neuvottelut ja selvitykset kestävät yli puoli vuotta. On siis perusteltua olettaa, että joitakin vuoden 2019 aikana alkaneeseen työhön pohjautuvista sijoituksista julkaistaan jo kuluvan kevään aikana.

Alkaneesta vuodesta 2020 tulee mielenkiintoinen. Korot ovat edelleen matalalla tasolla ja jopa negatiivisia, mutta alueellisesti yritysten investoinnit antavat vieläkin odottaa itseään. On muistettava, että talouden murroskohdat luovat voittajia, kunhan yrityksissä ollaan aktiivisia. Me Arvo Sijoitusosuekunnassa kannamme oman vastuamme ja haluamme olla mukana mahdollistamassa näitä investointi- ja kasvuhankkeita.

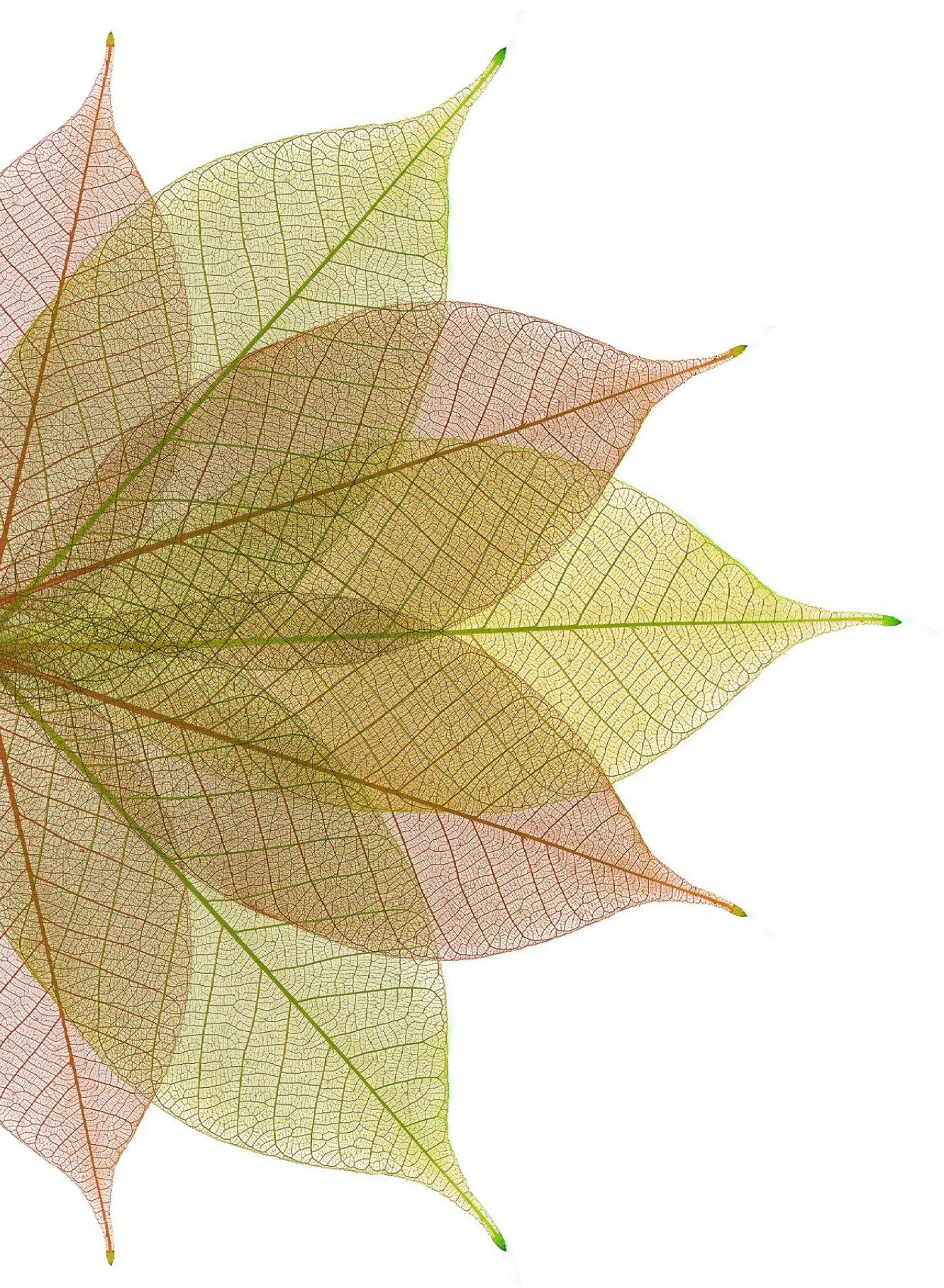
Listaamattomien arvopapereiden kauppapaikaksi on Suomessa tällä hetkellä tarjolla pelkästään Privanet pankkiiriliikkeen palvelu. Arvo Sijoitusosuekunnan osuuden hintataso Privanetin kauppapaikalla on ollut las-

keva eri syistä, joihin kaikkiin osuekunta itse ei voi vaikuttaa. Toivon, että omistajamme arvostaisivat jäsenosuutensa niiden tasearvoon, joka on selvästi korkeampi etenkin yksittäisiin ostotarjouksiin nähden. Lisäksi osuekunnan oma asiakaspalvelu hoitaa edelleen huomattavan osan osuussiirroista eli perikuntien, lahjoituksena siirtyvien ja yksityisten keskenään sopimien kauppojen osuussiirrot täysin ilman palvelumaksua.

Kaikkienensa odotan, että tästä vuodesta tulee Arvo Sijoitusosuekunnalle ja meille kaikille hyvä. Yhteistyö kaikkien sidosryhmiemme kanssa on ollut erinomaista ja haluan kiittää siitä. Tästä on hyvä jatkaa.

Jari Pirinen
toimitusjohtaja

Hallituksen toimintakertomus 2019

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin rakenne

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin emoyhtiö on Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta, jolla oli tilikauden päättyessä kaksi suoraa tytäryhtiötä: Arvo Invest Nordic Oy ja Sanerall Group Oy. Osuuskunta myi suurimman osan enemmistöomistuksestaan Kuntokeskus Sisu Oy:ssä joulukuun lopussa ja jäi yhtiöön vähemmistöomistajaksi. Kuntokeskus Sisun tulos on yhdistelty konserniin normaalisti vuoden loppuun saakka.

Arvo Sijoitusosuuskunnan osakkuusyhtiöitä tilikauden aikana olivat Champion Door Oy, INOX Finland Oy, LaserComp Oy, Nordic Option Oy, Pison Oy ja QFox Oy. Kaikki osakkuusyhtiöt liittyvät osuuskunnan harjoittamaan alueelliseen ja valtakunnalliseen sijoitustoimintaan.

Toimintaympäristö

Vaikka vuonna 2019 toteutunut yleinen talouskasvu jäi hyvin vaatimattomaksi, sijoitustuotoiltaan päättynyt vuosi 2019 oli erinomainen kaikissa omaisuusluokissa. Tätä tuki ennen kaikkea keskuspankkien nopea paluu elvyttävään toimintaan. Korkotasojen lasku ja arvopapereiden osto-ohjelma painoivat pitkiä korkoja alas, jolloin korkosijoitukset tuottivat hyvin. Osakesijoitusten tuottoja puolestaan tuki matala korkoympäristö. Yhdysvaltain osakemarkkinat tuottivat yli 30 prosenttia ja eurooppalaiset vain hieman vähemmän. Toisaalta täytyy muistaa, että vuoden aikana kurottiin kiinni joulukuun 2018 rajua korjausliikettä osakemarkkinoilla. Lähtötasokin vuoteen 2019 oli siis selvästi pitkänaikavälin keskiarvoa alempana.

Politiikka oli monilla tavoin esillä vuoden 2019 talouskasvuun vaikuttaneena tekijänä. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota aiheutti epävarmuutta osapuolten asettaessa vuoron perään tuontituloja. Lopulta osapuolet kuitenkin lähentyivät toisiaan eivätkä kauppasodan pahimmat skenaariot toteutuneet. Iso-Britannian EU-eron eli Brexitin toteutumista seurattiin niin ikään koko tilikauden ajan. Vuoden vaihtuessa pelko sopimuksettomasta Brexitistä kuitenkin oli jo väistynyt ja huomio markkinoilla alkoi siirtyä EU:n ja Iso-Britannian välisen kauppasopimuksen neuvotteluihin.

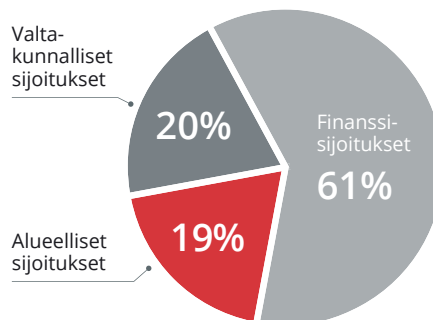
Suomessa pienten ja keskisuurten yritysten toimintaympäristö heijasteli pitkälti yleistä talouden kehitystä. Talouskasvu hidastui jossain määrin niin Suomessa kuin keskeisillä vientimarkkinoilla. Toimialoista suurin negatiivinen muutos tapahtui rakentamisen saralla. Kaikista pk-yrityksistä kuitenkin yli 40 prosenttia tavoitteli toiminnassaan kasvua ja noin neljännes haki sitä varten ulkopuolista rahoitusta.

Liiketoiminta

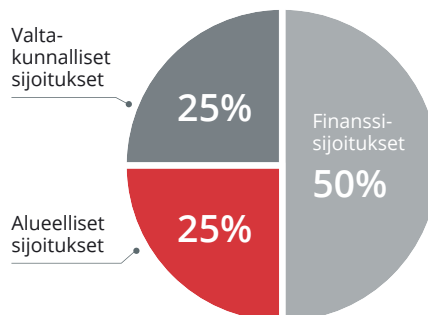
Tilikaudella 2019 emoyhtiö Arvo Sijoitusosuuskunta teki noin 21,2 miljoonan euron liikevaihdolla 4,1 miljoonan euron eli 19,5 prosentin tuloksen. Konsernin toinen sijoitusyhtiö Arvo Invest Nordic Oy saavutti 3,4 miljoonan euron liikevaihdolla 0,9 miljoonan euron eli

Konsernin sijoitusten jakauma

TILANNE 12/2019

TAVOITEALLOKAATIO 2020

25,7 prosentin tuloksen. Konsernivarallisuus oli jaoteltuna kolmeen eri tyyppiseen sijoitussalkkuun, jotka ovat hyvin erilaisissa kehitysvaiheissa. Finanssisijoituksiin liittyvä epävarmuus on lisääntynyt ja niiden painoarvoa sijoitussalkun kokonaisuudesta osuuskunta tulee edelleen hieman laskemaan. Alueellisten sijoitusten salkku on vakiintuneessa vaiheessa ja salkun kohdeyhtiöissä tapahtuu normaalia kiertoa, kun vanhimmista kohdeyhtiöistä irtaannutaan ja uusia tulee näiden tilalle. Valtakunnallisten sijoitusten salkku on rakentumisvaiheessa, ja sieltä haetaan kokonaisvarallisuuden hoitoon lisätuottoja ja riskien hajautusta.

Finanssisijoituksien hoidossa jatkettiin mallilla, jossa osuuskunnalla on kaksi täyden valtakirjan salkunhoitajaa (Nordea Investment Management ja Danske Varainhoito) ja yksi suorien sijoitusten salkku, jota hoidetaan oman henkilökunnan toimesta. Samoin tytäryhtiö Arvo Invest Nordic Oy:n sijoituksia hoidetaan oman henkilökunnan toimesta. Finanssisijoitusten sisäisessä allokaatiossa vaihtoehtoisien sijoitusten tavoitepainoa on kasvatettu 30 prosenttiin. Finans-

sisijoituksissa osakesijoitusten tavoitepaino on 40 prosenttia ja korkosijoitusten 30 prosenttia.

Kokonaisuudessaan alkuvuoden finanssisijoitusten tuotot markkinoilla muodostuivat erittäin hyviksi. Kun heilunta oli katsauskaudella suurta, kävivät useat osakeindeksit jopa ennätyslukemissaan. Vaikka Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin finanssisijoituksia realisoitiin hyvän tuottokehityksen vuoksi noin 8 miljoonan euron edestä, kasvoi jäljelle jääneen salkun markkina-arvo tilikauden aikana reilun 5 miljoonan euron verran.

Tilikauden lopussa Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin sijoitussalkku muodostui finanssisijoituksista (61 %) sekä listaamattomista alueellisista sijoituksista (19 %) ja valtakunnallisista sijoituksista (20 %).

Tilikaudella Arvo Sijoitusosuuskunnan sijoitusstrategiaa täsmennettiin lisäämällä uudeksi tuotteeksi lyhytaikaiset siltarahoitukset osuuskunnan olemassa oleville kohdeyhtiöille. Osuuskunta voi myöntää alueellisille ja valtakunnallisille kohdeyhtiöilleen lyhytaikaista siltarahoitusta enintään 18 kuukauden ajaksi. Siltarahoitus vahvistaa kohdeyhtiöiden kilpailukykyä tilanteissa, joihin perinteinen pankkirahoitus ei välttämättä sovi. Arvo Sijoitusosuuskunnalle siltarahoitus tarjoaa houkuttelevan ja melko turvallisen korkotuoton rahoituksista, jotka saadaan myöntää entuudestaan tutuille ja huolellisesti analysoiduille kohdeyrityksille.

Tilikauden aikana siltarahoitusta myönnettiin kolmelle alueelliselle ja kahdelle valtakunnalliselle kohdeyhtiölle. Siltarahoituksesta on jo muotoutunut merkittävä osa osuuskunnan sijoitustoimintaa ja sen kautta saadut tuotot olivat 0,7 miljoonan euron tasolla tilikaudella 2019.

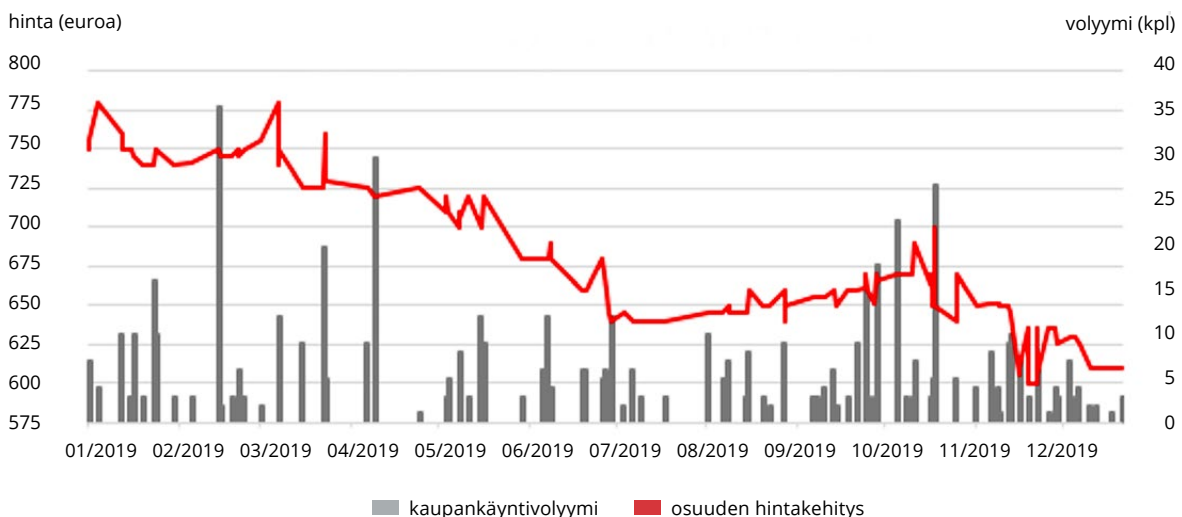
Tilikauden aikana toteutui yksi uusi alueellinen sijoitus, kun Arvo Sijoitusosuuskunta lähti mukaan kalajokisen Suomen Maastorakentajat Oy:n kasvuun 2 miljoonan euron suuruusella oman pääoman ehtoosella sijoituksella. Andament Groupin 100-prosenttisesti omistamasta Suomen Maastorakentajista on tullut reilun 30 vuoden aikana luotettava, vaativien kohteiden rakentamiseen erikoistunut toimija. Yhtiö tunnetaan muun muassa vesilaitos- ja teollisuusrakentajana. Uusiutuvan energian toimialalla Maastorakentajat on johtava toimija tuuli- ja vesivoimarakentamisessa.

Alueellisista sijoituskohteista Ferrovan Oy asetettiin konkurssiin huhtikuussa 2019, kun yhtiö ei saanut sovittua kansainvälisten rahoittajien edellyttämiä muutoksia Raaheen suunnitellun vana-diinutuotantolaitoksen raaka-aineen toimitussopimukseen. Arvo Sijoitusosuuskunnalla oli yhtiöltä vaihtovelkakirjalainasaatavia ja näihin liittyviä optioita yhteensä noin 3,5 miljoonan euron edestä. Vuosittain tehdyt arvonalennusvaraukset kattavat Ferrovanista aiheutuneet tappiot.

Myös valtakunnallisten sijoitusten salkussa toteutui yksi uusi sijoitus Arvo Sijoitusosuuskunnan myöntäessä 2 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainan Pesmel Oy:lle. Kauhajokinen Pesmel suunnittelee ja valmistaa automatisoituja materiaalinkäsittely-, lastaus- ja pakkausjärjestelmiä metalli-, paperi- ja rengasteollisuuden asiakkaille. Pesmel on suomalaisen pääomasijoitusyhtiö Helmet Capitalin pitkäaikainen kohdeyhtiö.

Valtakunnallisten sijoitusten salkku on vielä rakentumisvaiheessa. Salkkuun tehdään 1-5 miljoonan euron sijoituksia, joten arviolta 2-4 uuden sijoituksen myötä valtakunnallisten sijoitusten salkussa saavutetaan tavoitepaino 25 prosenttia konsernin sijoitussalkusta.

Osuuden hintakehitys ja kaupankäyntivolyymi Privanetissa

Valtakunnallisesta sijoitustoiminnasta osuuskunta hakee lisätuottoja, vuotuisista kassavirtaa ja riskin hajautusta. Valtakunnallisen salkun suurimmat sijoitukset ovat Partnera Oy:n ja Nordic Option Oy:n pitkäaikaiset osaomistukset sekä tilikaudella 2018 toteutettu sijoitus valtakunnalliseen konetalo RealMachinery Oy:öön.

Osuuskunnan jäsenet ja osuudet

	2015	2016	2017	2018	2019
Jäsenet:	26 787	26 130	25 889	25 036	24 797
Osuudet:	82 096	82 082	82 079	82 079	82 075

Tilikauden päättyessä Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunnassa oli 24 797 jäsentä, joilla oli hallussaan yhteensä 82 075 osuutta. Vuoden 2019 aikana osuuskunnan osuuksilla käytiin kauppaa listaamattomien arvopapereiden markkinapaikassa Privanetissa aikaisempaa pienemmällä volyymilla ja alemmilla kauppahinnoilla. Asiaan lienee osaltaan vaikuttanut Privanetin ja osuuspankkien aiemman yhteistyön päättymisen liittyen toimeksiantojen vastaanottoon. Toteutuneiden kauppajen hintataso osuutta kohden vaihteli 600-780 (700-810) euron välillä ja kaikkien kauppajen keskihinta oli 686,18 (761,94) euroa/osuus. Tilikauden aikana omistajaa vaihtoi Privanetin kautta 707 (1 278) osuutta. Lisäksi osuuskunnan toimistolla toteutettiin 1 124 (2 646) osuuden siirtoa uusille omistajille. Valtaosa toimistolle jätetyistä siirtohakemuksista oli perikuntien siirtopyyntöjä.

Henkilöstö ja hallinto

Konsernin keskimääräinen henkilöstömäärä oli 8 (8) henkilöä. Henkilökunta jakautui seuraavasti eri yhtiöiden kesken: Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta 4 (4) henkilöä, Arvo Invest Nordic Oy 1 (1) henkilö ja Kuntokeskus Sisu 3 (3) henkilöä. Henkilöstökulut olivat 0,75 (0,69) miljoonaa euroa sisältäen hallinnon kokouspalkkiot.

Hallintoneuvosto valitsi uudeksi toimitusjohtajaksi 1.7.2019 alkaen varatuomari Jari Pirisen väliaikaisena toimitusjohtajana toimineen Reijo Tauriainen tilalle.

Varsinainen osuuskuntakokous pidettiin 24.4.2019 Raahessa. Kokouksessa oli edustettuna 193 jäsentä. Osuuskuntakokous vahvisti vuoden 2018 tilinpäätöksen ja konsernitiilinpäätöksen sekä päätti vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille. Kokouksessa hyväksyttiin hallituksen esitys jakaa osuuskorkona 42 euroa/osuus.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi maanviljelijä Tuomo Tamminen ja varapuheenjohtajana business manager Markus Ahokangas. Jäseniä olivat yrittäjä Raimo Ahokas, toimitusjohtaja Jarmo Ainali, projektipäällikkö Heikki Ala-aho, senior advisor Kari Arola (24.4. alkaen), toimitusjohtaja Kalle Arvio, tietohallintopäällikkö Markku Borén, tiimiesimies Seppo Hihnala, lääkintöneuvos Virpi Honkala, toimitusjohtaja Toni Huuha, maanviljelijä Heikki Jaakola,

kiinteistöpäällikkö Timo Junttila, yrittäjä Tomi Kaismo (24.4. asti), liikkeenharjoittaja Urpo Korkiakoski, seniorikauppias Tapani Koskela, toimitusjohtaja Heikki Laitala, johtaja Jussi Miilukangas, toimitusjohtaja Mika Mäki-Asiala, talousjohtaja Veli Märsylä, maanviljelijä Pekka Mönkkönen, yrittäjä Jarmo Nahkala, toiminnanjohtaja Kirsti Oulasmaa, kunnallisneuvos Kai Pajala, valimotyöntekijä Pasi Parkkila, toimitusjohtaja Tarja Repo, toimitusjohtaja Esko Salmikangas, maanviljelijä Sari Salmu, kehittämisspäällikkö Asko Syrjälä, sairaanhoitaja Kiti Väliheikki ja kauppias Jari Yrjänä.

Hallituksen puheenjohtajana toimi 30.10. asti DI Eija Sorjamaa ja 30.10. alkaen hallitusammattilainen Reijo Tauriainen. Varapuheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Marjo Kolehmainen. Eija Sorjamaa jatkoi hallituksen jäsenenä ja muita jäseniä olivat toimitusjohtaja Mervi Järkkälä (24.4. alkaen), toimitusjohtaja Marko Järvinen (24.4. asti), yrittäjä Mika Kiljala, toimitusjohtaja Asko Männistö ja hallitusammattilainen Reijo Tauriainen (1.7. alkaen).

Tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana KHT Tapio Raappana.

Investointi ja rahoitus

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunnan investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat yhteensä 0,0 (5,7) teur ja konsernin 17,5 (9,6) teur. Alueellisiin ja valtakunnallisiin sijoituksiin emoyhtiö investoi yhteensä 15,4 (11,8) Meur ja konserni 15,3 (11,8) Meur.

Taloudellinen tulos

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin liiketoiminnan tulos oli 2,7 (5,2) Meur eli 10,9 (12,6) prosenttia liikevaihdesta. Konsernin ylijäämäksi verojen jälkeen jäi 1,8 (1,2) Meur eli 7,3 (3,0) prosenttia liikevaihdesta. Osuuskunnan ylijäämäksi muodostui verojen jälkeen 4,1 (4,7) Meur eli 19,5 (14,1) prosenttia liikevaihdesta.

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin liikevaihto oli tilikaudella 25,0 (41,6) Meur. Osuuskunnan liikevaihto oli 21,2 (33,0) Meur. Sijoitustoiminnan liikevaihto voi vaihdella vuosittain merkittävästi sijoitusmarkkinatilanteen ja allokointimuutosten mukaan.

Konsernin tytäryhtiöistä merkittävin vaikutus Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin tulokseen oli Arvo Invest Nordic Oy:llä, jonka liikevaihto oli tilikaudella 3,4 (8,1) Meur ja tilikauden tulos 0,9 (3,6) Meur.

Tulevaisuuden näkymät

Sijoitusvuoteen 2020 markkinat suhtautuvat varovaisen toiveikkaina. Aiemmin pelätyn taantumun odotetaan jäävän vain pieneksi notkahdukseksi ja esimerkiksi Nordean analytiikat olettavat taantumun todennäköisyyden olevan vain 10 prosentin luokkaa. Vahvin oletama on, että maailmantalous kääntyy hiljalleen kohti parempaa, vaikka kasvunäkymät ovat vielä melko vaisuja. Yhdysvaltoihin odotetaan seuraavina vuosina vajaan 2 prosentin bruttokansantuotteen vuosikasvua ja Eurooppaan reilun 1 prosentin vuosikasvua.

Poliittisella rintamalla tullaan seuraamaan kauppasopimusneuvotteluiden edistymistä niin EU:n ja Iso-Britannian kuin Yhdysvaltojen ja Kiinan välillä. Jos Yhdysvallat saa Kiinan kanssa tyydyttävän sopi-

muksen aikaan, voi senkin huomio siirtyä seuraavaksi Yhdysvaltojen ja EU:n välisen kauppasopimuksen hiomiseen. Yhdysvalloissa kuluva vuosi 2020 on myös vaalivuosi, kun presidentti Trump pyrkii toiselle kaudelleen. Tällä hetkellä useimmat analyytikot pitävät Trumpin mahdollista uudelleenvalintaa talouskasvua ylläpitävänä tekijänä.

Matalien korkojen ympäristössä keskuspankkien rooli talouden suhdanteiden vakauttajana säilyi edelleen merkittävänä. Yhdysvaltojen keskuspankille FED:lle tehtävä voi olla jossain määrin helpompi, kun talouden perustekijät ovat kohdillaan ja elvytystoimille on tarvittaessa tilaa. Euroopan keskuspankki EKP on haastavamman talousnäkömän edessä ja kohtaa sen lisäksi uuden pääjohtajan Christine Lagarden johdolla.

Suomen Yrittäjien, Finnveran sekä työ- ja elinkeinoministeriön yhdessä toteuttaman pk-yritysbarometrin mukaan pienten ja keskisuurten yritysten näkemys suhdannekehityksestä on säilynyt suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Valtakunnallisessa tarkastelussa pk-yrityksistä 43 prosenttia kertoo olevansa mahdollisuuksien mukaan tai voimakkaasti kasvavia yrityksiä. Joka viidennes pk-yritys suunnittelee ottavansa ulkopuolista rahoitusta tulevan vuoden aikana. Yleisimmin ulkopuolista rahoitusta tarvitaan pk-yrityksissä investointien toteuttamiseen, käyttöpääomarahoitukseen sekä yrityksen kasvuun tai kansainvälistymiseen. Pankkirahoituksen kiristynyt sääntely avaa toimintamahdollisuuksia Arvo Sijoitusosuuskunnan kaltaisille, pankkien ja pääomasijoittajien välimaastossa toimiville sijoitusyhtiöille.

Alueelliset ja valtakunnalliset listaamattomat sijoitukset voivat tarjota finanssisijoituksia vakaampaa tuottoa etenkin lainainstrumenttien osalta. Arvo Sijoitusosuuskunnalla on meneillään useampia neuvotteluita uusien sijoitusten toteuttamiseksi sekä alueellisten että valtakunnallisten sijoitusten salkkuun. Alueellisten sijoitusten salkussa keskitytään kohdeyhtiöiden kehittämiseen ja sijoituskohteiden hallittuun kiertoon. Valtakunnallisten sijoitusten salkkua pyritään määrätietoisesti kasvattamaan myös vuoden 2020 aikana. Sekä alueellisten että valtakunnallisten sijoitusten salkussa erilaisille

joustaville lainainstrumenteille vaikuttaisi olevan kysyntää. Kehittämällä oman pääoman ehtoisia lainatuotteitaan osuuskunnan on mahdollista kerätä salkkuunsa tasaista kassavirtaa tuottavia sijoituskohteita, joissa riskitaso on kuitenkin perinteisen pääomasijoittajan osakesijoitusta maltillisempi.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuussa 2020 hallitus totesi osakemarkkinoiden suhteellisen tuotto-odotuksen kohentuneen siten, että osakepaino Nordea Investment Managementin ja Danske Varainhoidon täyden valtakirjan salkuissa palautettiin 50 prosenttiin aiemmasta 40 prosentista.

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole toteutunut uusia alueellisia tai valtakunnallisia sijoituksia. Osuuskunnan hankevirta on kuitenkin

säilynyt kohtalaisen vahvana ja useita potentiaalisia hankkeita on selvitystyön alla.

Riskit ja epävarmuustekijät

Uudelle vuosikymmenelle siirryttäessä huolta herättää kasvava kiilu reaalityalouden ja osakemarkkinoiden arvostustason välillä. Vuonna 2019 bruttokansantuotteen kasvu jäi hyvin vaatimattomaksi eivätkä kuluva vuoden odotukset lupaa tilanteeseen suurta kohenusta. Maailmantalouden suhdannekuva on siis matalalla, mutta osakkeiden hinnoittelukertoimet korkealla. Nollakorkomarkkinan aikaansaama vaihtoehtojen puute on omiaan tukemaan osakkeiden kallistuvaa hinnoittelua. Kysymykseksi jää, kestävätkö osakemarkkinoiden arvostustasot. Pitkään jatkuneen nousukauden jälkeen markkinoilla on hyvin vähän varaa pettymyksiin. Kun huomioidaan

maantieteelliset ja poliittiset riskit, on jopa todennäköistä, että osakemarkkinoiden arvostuksen pitävyyttä tullaan koettelemaan.

Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin sijoitusallokaatioissa finanssisijoitusten osuus tulee edelleen pienentymään ja listaamattomien alueellisten ja valtakunnallisten sijoitusten osuus kasvamaan. Allokaatiolla tavoitellaan optimaalista riski/tuotto -suhdetta vallitsevassa markkinaympäristössä. Listaamattomien sijoitusten osalta Arvo Sijoitusosuuskunnalla on vielä mahdollisuus kasvattaa allokaatiota hyvällä tuotolla ja kohtalaisella riskillä.

Tyypillisesti sijoitukset yksittäisiin listaamattomiin yhtiöihin ovat kuitenkin euromääräisesti suurempia kuin yksittäiset finanssisijoitukset. Yksittäisen sijoitusvalinnan epäonnistumiseen liittyvä riski kasvaa allokaatiopainojen muuttumisen myötä. Alueellisten sijoitusten salkku vastaa tilinpäätöshetkellä 19 prosenttia ja valtakunnallisten sijoitusten salkku 20 prosenttia konsernin varallisuudesta. Molemmissa salkuissa on useampia suuren mittaluokan hankkeita, joissa niin tuotto-odotukset kuin riskitkin ovat merkittäviä. Kohdeyhtiöiden kehittäminen ja sovittujen exit-suunnitelmien toteuttaminen tulevat vaatimaan osuuskunnan johdolta ja hallinnolta paljon työtä

ja siitäkin huolimatta ulkopuoliset tekijät voivat johtaa yksittäisten hankkeiden epäonnistumiseen.

Hallituksen esitys tilikauden tuloksesta

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunnan tilikauden tulos osoittaa 4 135 876,22 euroa voittoa. Hallitus ehdottaa, että osuuskunnan tuloksesta jaetaan osuuspääoman korkona 40 euroa/osuus. Loput ylijäämästä jätetään edellisten vuosien voittovaroihin.

Osuuskunnan taloudellisessa asemassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut maksuvalmiutta heikentäviä muutoksia. Ylijäämän jako ei hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna osuuskunnan maksukykyä.

Tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2019

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
LIIEVAIHTO	25 014	41 620	21 212	33 034
Liiketoiminnan muut tuotot	87	601	47	14
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-14 687	-38 265	-14 094	-34 559
Varastojen lisäys / vähennys	-6 096	2 983	-4 739	3 528
Ulkopuoliset palvelut	-19	-27		
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-20 802	-35 309	-18 833	-31 031
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-660	-608	-543	-468
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-77	-69	-58	-47
Muut henkilösivukulut	-14	-11	-10	-7
Henkilöstökulut yhteensä	-751	-688	-611	-522
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-33	-63	-14	-16
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-33	-63	-14	-16
Liiketoiminnan muut kulut	-786	-929	-482	-534
LIIEVOITTO (-TAPPIO)	2 729	5 232	1 320	946
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä			3 500	6 000
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	6	-21		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista			292	538
Muilta	617	625		
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä			2	2
Muilta	1 482	773	1 479	1 332
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-1 073	-3 666	-1 335	-3 666
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille	-2 136	-51	-2 122	-43
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 104	-2 341	1 816	4 163
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	1 625	2 891	3 136	5 109
Tilinpäätössirrot				
Konserniavustus			1 000	
Tilinpäätössirrot yhteensä			1 000	
Tuloverot				
Tilikauden verot	-55	-1 642		-448
Tuloverot yhteensä	-55	-1 642		-448
Vähemmistöosuudet	262			
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	1 832	1 249	4 136	4 661

Tase 31.12.2019

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
V A S T A A V A A				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut aineettomat hyödykkeet	48	65	48	58
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	48	65	48	58
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	6	125	6	10
Muut aineelliset hyödykkeet	18	18		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	25	143	6	10
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä		300	14 917	15 182
Osuudet omistusyhteysyrityksissä	15 150	15 230	15 621	15 998
Muut osakkeet ja osuudet	9 660	9 660	1 367	1 367
Muut saamiset	11 025	9 017	11 025	9 017
Sijoitukset yhteensä	35 835	34 206	42 930	41 564
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	35 907	34 414	42 985	41 632
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet		3		
Muu vaihto-omaisuus	57 701	63 797	44 556	49 295
Vaihto-omaisuus yhteensä	57 701	63 800	44 556	49 295
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	27	64	27	40
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				53
Lainasaamiset	7 464	858	7 464	858
Muut saamiset	3	88	2	72
Siirtosaamiset	473	524	403	449
Lyhytaikaiset yhteensä	7 967	1 533	7 896	1 471
Rahat ja pankkisaamiset	2 096	3 720	558	600
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	67 764	69 053	53 009	51 365
VASTAAVAA YHTEENSÄ	103 671	103 467	95 994	92 997

Tase 31.12.2019

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
V A S T A T T A V A A				
OMA PÄÄOMA				
Osuuspääoma	9 849	9 849	9 849	9 849
Vararahasto	5 137	5 137	5 137	5 137
Sääntöjen mukaiset rahastot	16 439	16 439	16 439	16 439
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	57 813	59 873	47 889	46 567
Tilikauden voitto (tappio)	1 832	1 249	4 136	4 661
VÄHEMMISTÖOSUUS	38			
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	91 109	92 547	83 450	82 654
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	12 246	10 010	12 246	10 000
Muut velat	2	78		
Pitkäaikainen yhteensä	12 248	10 088	12 246	10 000
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta		9		
Ostovelat	15	65	12	19
Muut velat	228	287	225	283
Siirtovelat	71	469	60	41
Lyhytaikainen yhteensä	314	831	298	343
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 563	10 920	12 544	10 343
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	103 671	103 467	95 994	92 997

Rahoituslaskelma 31.12.2019

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA:				
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä (+/-)	1 625	2 891	3 136	5 109
Oikaisut:				
Suunnitelmanmukaiset poistot	33	63	14	16
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	1 104	2 341	-1 816	-4 163
Muut oikaisut (+/-)	-35	-591		
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	2 727	4 704	1 334	962
Käyttöpääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	18	24	25	8
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	6 096	-1 093	4 739	-2 977
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	4	11	16	3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	8 845	3 646	6 114	-2 004
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista (-)	-8	0		
Saadut korot liiketoiminnasta	21	27		
Maksetut välittömät verot (-)	-392	-824	71	-520
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	8 466	2 849	6 185	-2 524
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	8 466	2 849	6 185	-2 524
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA:				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-18	-10		-6
Investoinnit muihin sijoituksiin (-)	-39	-3 828	-189	-3 828
Luovutustulot muista sijoituksista	34	579	35	28
Myönnettyt lainat (-)	-15 237	-7 980	-15 212	-7 980
Lainasaamisten takaisinmaksut	4 446	1 565	4 447	1 565
Saadut korot myönnettyistä lainoista	1 117	365	1 129	369
Saadut osingot investoinneista	838	1 084	3 792	6 538
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	-8 860	-8 225	-5 998	-3 314
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA:				
Osuuspääoman palautus (-)	0		0	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	2 259	10 000	2 246	10 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-13	-17		
Maksettu konserniavustus (+/-)			1 000	
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-81	-51	-73	-42
Maksetut osingot ja muu voitonjako (-)	-3 395	-5 915	-3 402	-5 927
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	-1 230	4 016	-230	4 030
RAHAVAROJEN MUUTOS (A + B + C) lisäys (+) / vähennys (-)	-1 624	-1 360	-42	-1 807
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	3 720	5 080	600	2 407
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	2 096	3 720	558	600

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti. Vaihto-omaisuus on arvostettu KPL 5:6 §:n alimman arvon periaatteella hankintahintaan tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Aineettomat oikeudet

Aineettomat oikeudet poistetaan 5 - 10 vuoden tasapoistoina taloudellisena vaikutusaikanaan.

Sijoitukset

Osuudet omistusyhteisyyksissä, muut osakkeet ja osuudet sekä muut saamiset arvostetaan tilinpäätöksessä hankinta-arvoonsa tai tätä alempaan käypään arvoon. Kunkin omaisuuserän käypä arvo määritetään

vuosittain tilikauden päättyessä. Jos on havaittavissa viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on pysyvästi alentunut, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Tulosvaikutteinen arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvona käytetty hankinta-arvo ylittää arvioidusta omaisuuserästä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Sijoituksiin lukeutuviin omaisuuseriin kohdistettuja arvonalennuskirjauksia on mahdollista myös peruuttaa, jos omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä tehdyissä arvioissa on tapahtunut merkittävä muutos. Tavoitteena on, että tilinpäätöksestä ilmenevät sijoitusten kirjanpitoarvot vastaisivat mahdollisimman tarkasti käypää arvoa.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Hyödykeryhmä	arvioitu pitoaika vuotta	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet	5 - 10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	4 - 10 vuotta	tasapoisto

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
Pysyvien vastaavien hyödykkeet				
Muut aineettomat hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.2019	158	197	143	143
Lisäykset	6			
Vähennykset	-22	-39		
Hankintameno 31.12.2019	143	158	143	143
Kertyneet sumu-poistot 1.1.2019	-93	-107	-85	-75
Tilikauden sumupoistot	-12	-13	-10	-10
Myydyn kom. sumu-poistot	11	27		
Kertyneet sumu-poistot 31.12.2019	-95	-93	-95	-85
Hankintameno 31.12.2019	143	158	143	143
Kertyneet sumu-poistot 31.12.2019	-95	-93	-95	-85
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	48	65	48	58
Menojäännös 31.12.2019	48	65	48	58
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.2019		262		
Vähennykset		-262		
Kirjanpitoarvo 31.12.2019		0		
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.2019		2 418		
Vähennykset		-2 418		
Hankintameno 31.12.2019				
Kertyneet sumu-poistot 1.1.2019		-902		
Tilikauden sumupoistot		-28		
Myydyn kom. sumu-poistot		930		
Kertyneet sumu-poistot 31.12.2019		0		
Hankintameno 31.12.2019		0		
Kertyneet sumu-poistot 31.12.2019		0		
Kirjanpitoarvo 31.12.2019		0		
Menojäännös 31.12.2019		0		

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.2019	227	267	74	68
Lisäykset	11	10		6
Vähennykset	-165	-50		
Hankintameno 31.12.2019	74	227	74	74
Kertyneet sumu-poistot 1.1.2019	-102	-121	-63	-57
Tilikauden sumupoistot	-20	-23	-4	-7
Myydyn kom. sumu-poistot	55	42		
Kertyneet sumu-poistot 31.12.2019	-67	-102	-67	-63
Hankintameno 31.12.2019	74	227	74	74
Kertyneet sumu-poistot 31.12.2019	-67	-102	-67	-63
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	6	125	6	10
Menojäännös 31.12.2019	6	125	6	10
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.2019	18	18		
Hankintameno 31.12.2019	18	18		
Arvopaperisijoitukset				
Vaihto-omaisuuden sijoitussalkut				
Tase-arvo	57 701	63 797	44 556	49 295
Käyvät arvot yhteensä	67 350	68 033	50 244	50 595
Erotus	9 648	4 237	5 689	1 300

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Korkotulot	422	463	372	413
Tuloverot	21	24		
Muut siirtosaamiset	30	36	30	36
Siirtosaamiset yhteensä	473	524	403	449
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Lyhytaikaiset				
Muut konsernisaamiset				53
Lyhytaikaiset konserniyhtiösaamiset yhteensä				53
Konserniyhtiösaamiset yhteensä				53
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Pitkäaikaiset				
Lainasaamiset			629	591
Pitkäaikaiset omistusyhteisyrityssaamiset yhteensä			629	591
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset				40
Siirtosaamiset			14	6
Lainasaamiset			232	
Lyhytaikaiset omistusyhteisyrityssaamiset yhteensä			246	45
Omistusyhteisyrityssaamiset yhteensä			876	636

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
Oman pääoman muutokset				
Osuuspääoma 1.1.2019	9 849	9 849	9 849	9 849
Vähennys	0		0	
Osuuspääoma 31.12.2019	9 849	9 849	9 849	9 849
Vararahasto 1.1.2019	5 137	5 137	5 137	5 137
Vararahasto 31.12.2019	5 137	5 137	5 137	5 137
Liittymismaksurahasto 1.1.2019	16 439	16 439	16 439	16 439
Liittymismaksurahasto 31.12.2019	16 439	16 439	16 439	16 439
Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12.2019	31 425	31 426	31 425	31 426
Edellisten tilikausien voitto/tappio 1.1.2019	59 873	58 953	46 567	44 860
Ed. tilikauden voitto/tappio siirto	1 249	6 842	4 661	7 694
Osuuskorot	-3 440	-5 980	-3 447	-5 992
Oikaisut edellisten tilikausien voittoihin	133	57	108	4
Edellisten tk:n voitto/tappio 31.12.2019	57 813	59 873	47 889	46 567
Tilikauden voitto/tappio	1 832	1 249	4 136	4 661
Vapaa oma pääoma yhteensä 31.12.2019	59 646	61 121	52 025	51 228
Vähemmistöosuudet	38			
Oma pääoma yhteensä	91 109	92 547	83 450	82 654
Laskelma OKL 16:6 §:n jakokelpoisesta vapaasta omasta pääomasta				
Edellisten tilikausien voitto	57 813	59 873	47 889	46 567
Tilikauden tulos (voitto+/tappio-)	1 832	1 249	4 136	4 661
Jakokelpoiset varat yhteensä	59 646	61 121	52 025	51 228

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Palkat sos.kuluineen (jaksotus)	69	60	60	41
Tuloverot	2	409		
Siirtovelat yhteensä	71	469	60	41

Vakuudet, vastuusitoumukset ja taseen ulkopuoliset järjestelyt**Vastuut ja vakuudet panteista ja muista esineoikeudellisista vakuuksista tase-erittäin ja vakuuslajeittain**

Vakuudelliset lainat				
Rahoituslaitoslainat	12 246	10 020	12 246	10 000
	12 246	10 020	12 246	10 000
Annetut vakuudet				
Annetut pantit	31 792	16 285	31 792	16 285
Annetut kiinnitykset		39		
	31 792	16 324	31 792	16 285
Taseeseen sisältyvät leasingvuokrasopimusvastuut (alv 0 %)				
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät		32		
Myöhemmin erääntyvät		69		
		101		
Vuokravastuut (alv 0%)				
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät	2	106	2	2
Myöhemmin erääntyvät	1	189	1	3
	3	295	3	6
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin				
Tilintarkastus	40	34	29	23
Veroneuvonta	2	11		3
Muut palvelut	49	19	49	17
	91	63	79	44

Henkilöstö

Emoyhtiö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana oli 4 henkilöä.

Konserni

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana oli 8 henkilöä.

Konserniin yhdisteltyjen yhteisyritysten henkilöstön keskimääräinen yhteismäärä tilikauden aikana oli 17 henkilöä.

Toimitusjohtajan, hallituksen ja hallintoneuvoston palkat ja palkkiot

1000 euroa	Konserni		Osuuskunta	
	2019	2018	2019	2018
Toimitusjohtajat*	174	146		
Hallituksien ja hallintoneuvoston jäsenet	220	230	301	266
	394	376	301	266

* Emoyhtiön toimitusjohtajan palkat ja palkkiot on esitetty KPA 2:8.4 §:n mukaisesti kohdassa Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunta -konsernin tilinpäätös ja liitetiedot on laadittu Suomen kirjanpitolain ja -asetuksen mukaisesti. Konsernin sisäinen tytäryrityksen osakkeiden ja osuuksien omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä ja osakkuusyritykset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää noudattaen.

Konsernitilinpäätöksen vertailukelpoisuus ja muutokset konsernin rakenteessa

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunnan konsernirakenteessa tapahtui lopputilikaudesta muutos Arvo Sijoitusosuuskunnan luopuessa joulukuussa enemmistöomistuksestaan Kuntokeskus Sisu Oy:ssä. Omistusmuutoksen myötä Kuntokeskus Sisu Oy on konsernin osakkuusyhtiö.

Konserniliiketoimien poistoaika

Konserniliiketoimien poistetaan 5 vuodessa.

TYTÄR- JA OSAKKUUSYRITYKSIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Yhdistellyt tytäryritykset ja omistussuudet

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Konsernin omistussuus %	Emoyhtiön omistussuus %
Arvo Invest Nordic Oy	Ylivieska	100	100
Kuntokeskus Sisu Oy*	Raahe	50	50
Sanerall Group Oy	Kempele	60	60

* Omistussuuden mukainen tulos yhdistelty konserniin 31.12.2019 asti.

Yhdistellyt osakkuusyritykset ja omistussuudet

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Konsernin omistussuus %	Emoyhtiön omistussuus %
Nordic Option Oy	Oulu	34	34
Pisaron Oy	Haapavesi	42	24

Yhdistelemättömät osakkuusyritykset ja omistussuudet

Yhtiön nimi	Kotipaikka	Konsernin omistussuus %	Oma pääoma	Tulos
Champion Door Oy	Nivala	28	2 087 teur	-496 teur
INOX Finland Oy	Pyhäjoki	42	330 teur	63 teur
LaserComp Oy	Sievi	25	1 735 teur	568 teur
QFox Oy	Kalajoki	25	162 teur	-133 teur

Peruste yhdistelemättä jättämiselle

Yllämainitut yhtiöt on jätetty yhdistelemättä konserniin johtuen yhtiöiden eri tilikaudesta suhteessa emoyhtiön ja muiden konserniyhtiöiden tilikauteen. Konsernin omistussuus ja yhtiöiden koko huomioiden, yhdistelemättä jättämisellä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tietoihin.

Konsernitilinpäätöksen muut liitetiedot

Osakkuusyrityksistä johtuvan konserniaktiivan/konsernipassiivan määrät

Osakkuusyrityksistä johtuvan konserniaktiivan vielä poistamatta oleva määrä on 0 euroa.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Oulussa 26. helmikuuta 2020

Jari Pirinen
toimitusjohtaja

Reijo Tauriainen
hallituksen puheenjohtaja

Mervi Järkkälä
hallituksen jäsen

Mika Kiljala
hallituksen jäsen

Marjo Kolehmainen
hallituksen jäsen

Asko Männistö
hallituksen jäsen

Eija Sorjamaa
hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Oulussa 26. helmikuuta 2020

KPMG Oy Ab

Tapio Raappana
KHT

Tilintarkastuskertomus

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunnan jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunnan (y-tunnus 0190515-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emo-osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emo-osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia emo-osuuskunnasta ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emo-osuuskunnan ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emo-osuuskunta tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea

varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emo-osuuskunnan tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emo-osuuskunnan tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emo-osuuskunta tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät

Tilintarkastuskertomus

tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Oulussa 26. helmikuuta 2020
KPMG Oy Ab

Tapio Raappana
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Pohjanmaan Arvo Sijoitusosuuskunnan osuuskunnan kokoukselle

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt hallituksen laatiman osuuskunnan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2019 ja toimintakertomuksen sekä tutustunut tilintarkastajien niiden johdosta antamaan tarkastuskertomukseen.

Hallintoneuvosto puoltaa tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen osuuskunnan tilikauden ylijäämän käyttämisestä.

Ylivieskassa 10. maaliskuuta 2020

Tuomo Tamminen
puheenjohtaja

Leena Järvenpää
sihteeri

Konsernin tunnuslukuja

	2019	2018	2017	2016
Liikevaihto 1000 eur	25 014	41 620	28 283	58 015
Liikevaihdon muutos %	-39,9 %	47,2 %	-51,2 %	-31,1 %
Käyttökate % lv:sta	11,0 %	12,7 %	10,4 %	9,2 %
Liiketoiminnan tulos 1000 eur	2 729	5 232	1 109	5 115
Liiketoiminnan tulos % lv:sta	10,9 %	12,6 %	3,9 %	8,8 %
Sijoitetun pääoman tuotto %	4,7 %	6,4 %	8,5 %	6,4 %
Investoinnit yhteensä 1000 eur	15 294	11 817	11 821	1 978
Investoinnit käyttöomaisuuteen 1000 eur	18	10	153	20
Investoinnit osakkeisiin/lainanannot 1000 eur	15 277	11 808	11 668	1 957
Rahoitustulos 1000 eur	1 602	1 312	8 650	5 213
Rahoitustulos / investoinnit-%	10 %	11 %	73 %	264 %
Rahoitustulos % lv:sta	6 %	3 %	31 %	9 %
Quick Ratio	32,0	6,3	17,0	32,7
Current Ratio	215,7	83,1	190,2	107,8
Omavaraisuus %	87,9 %	89,4 %	99,5 %	99,3 %
Henkilöstö keskimäärin	8	8	7	8
Liikevaihto / hlö 1000 eur	3127	5203	4040	7252
Henkilöstökulut /hlö 1000 eur *	66	57	62	79

* Ei sisällä hallituksen ja hallintoneuvoston palkkioita

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto \%} = \frac{\text{Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut} + \text{arvonalentumiset}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos (tulorahoitus)} = \text{Liiketulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}$$

$$\text{Maksuvalmius QR} = \frac{\text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{ennakkomaksut}}$$

$$\text{Maksuvalmius CR} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{ennakkomaksut}}$$

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{laskennallisella verovelalla vähennetty poistoero} + \text{oman pääoman ehtoinen pääomalaina}}{\text{Vastattavaa yhteensä} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Hallitus

Puheenjohtaja

hallitusammattilainen Reijo Tauriainen, Oulu

Varapuheenjohtaja

toimitusjohtaja Marjo Kolehmainen, Oulu

Jäsenet

toimitusjohtaja Mervi Järkkälä, Kokkola
yrittäjä Mika Kiljala, Ylivieska
toimitusjohtaja Asko Männistö, Ylivieska
DI Eija Sorjamaa, Raahе

Tilintarkastajat

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana KHT Tapio Raappana

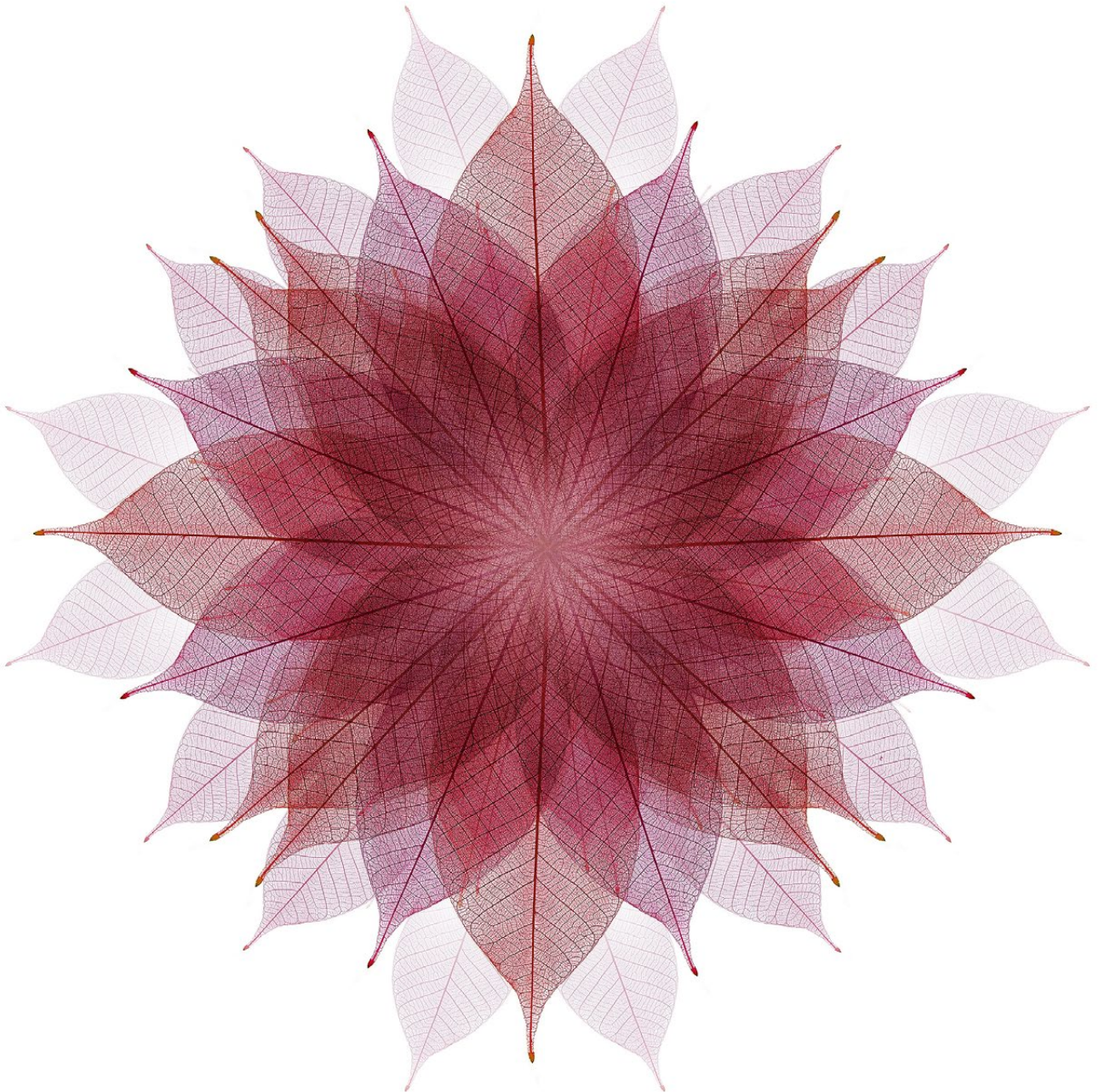
Hallintoneuvosto

			nykyinen toimi- kausi päättyy				nykyinen toimi- kausi päättyy
Puheenjohtaja				Varapuheenjohtaja			
Raahen	maanviljelijä Tuomo Tamminen	2022		Nivalan	business manager Markus Ahokangas	2022	
Jäsenet				Jäsenet			
Alavieskan	yrittäjä Jarmo Nahkala	2021		Oulun	senior advisor Kari Arola	2022	
Haapavesen	toimitusjohtaja Tarja Repo	2020		Pyhäjokien	kauppias Jari Yrjänä	2022	
	toimitusjohtaja Esko Salmikangas	2021		Raahen	tietohallintopäällikkö Markku Borén	2022	
Kalajokien	toimitusjohtaja Jarmo Ainali	2021			lääkintöneuvos Virpi Honkala	2020	
	tiimiesimies Seppo Hihnala	2022			johtaja Jussi Miilukangas	2021	
	talousjohtaja Veli Märsylä	2022			valimotyöntekijä Pasi Parkkila	2020	
Kannuksen	toimitusjohtaja Heikki Laitala	2022		Sievin	toimitusjohtaja Mika Mäki-Asiala	2021	
	kehittämispäällikkö Asko Syrjälä	2020		Siikajokien	projektipäällikkö Heikki Ala-aho	2022	
Kokkolan	seniorikauppias Tapani Koskela	2020			toimitusjohtaja Kalle Arvio	2020	
Merijärven	maanviljelijä Sari Salmu	2021		Siikalatvan	sairaanhoitaja Kiti Väliheikki	2020	
Nivalan	liikkeenharjoittaja Urpo Korkiakoski	2021		Toholampien	yrittäjä Raimo Ahokas	2020	
	maanviljelijä Pekka Mönkkönen	2021		Ylivieskan	toimitusjohtaja Toni Huuha	2020	
Oulainenen	kiinteistöpäällikkö Timo Junttila	2022			maanviljelijä Heikki Jaakola	2020	
	kunnallisneuvos Kai Pajala	2021			toiminnanjohtaja Kirsti Oulasmaa	2021	

SIJOITUSOSUUSKUNTA

Kauppakatu 10
84100 Ylivieska
Puh. 010 277 4400
www.arvosijoitus.fi